



2. Talouden näkymät

2.1. Suidannenäkymät

Maailmantalouden ja -kaupan kasvunäkymät ovat heikentyneet viime aikoina. Maailmankaupan kasvu jää v. 2016 vain 2 prosenttiin ollen prosenttiyksikön alhaisempaa kuin maailmantalouden kasvu. Maailmankaupan ennustetaan hieman piristyvän, mutta kasvu jää 4 prosenttiin v. 2018. Kiinan talouden kasvunäkymät ovat edelleen heikentyneet ja kasvuvauhti taantuu 6 prosenttiin v. 2018. Kiinan talouskasvun hidastuminen heijastuu muiden kehittyvien maiden talousnäkyymiin erityisesti aiempaa hitaamman raaka-aineiden kysynnän johdosta.

Vuonna 2016 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,1 %. Maltillisen kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja investointien suotuisa kehitys. Yksityinen kulutus lisääntyy 1,2 prosentilla viimevuotisesta johtuen lähinnä kotitalouksien suotuisasta reaalityulojen kehityksestä ja työllisyydessä tapahtuneesta käänteestä parempaan. Yksityisten investointien ennustetaan kasvavan 4,3 % ja kasvu on laajapohjaista, sillä vain t&k-investoinnit vähenevät.

Vuoden 2017 kasvuksi ennustetaan 0,9 %. Kasvun taustalla on edelleen investointien suotuisa kehitys ja yksityinen kulutus. Vienti piristyy maailmankaupan elpymisen vanavedessä, mutta kasvu on edelleen historiaansa verrattuna vaisua. Yksityiset investoinnit kehittyvät edelleen suotuisasti vaikka rakennusinvestointien kovin nousu on jo takana. Toisaalta kone- ja laiteinvestoinnit lisääntyvät ja t&k-investoinnit kääntyvät myös nousuun.

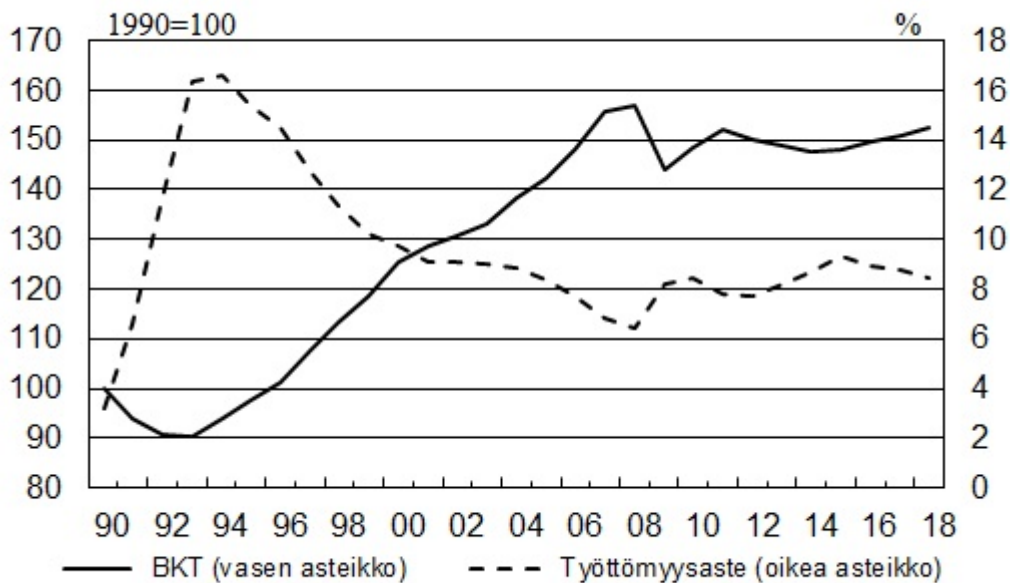
Yksityisen kulutuksen määrän kasvu hidastuu hieman, ollen 0,7 % v. 2017. Kilpailukykysojimuksen seurauksena nimellisansioiden ennustetaan nousevan vain 0,8 %. Paraneva työllisyystilanne omalta osaltaan tukee yksityistä kulutusta. Teollisuustuotannon ennustetaan vihdoin kääntyvän n. 2 prosentin nousuun etupäässä metalliteollisuuden ansiosta. Palvelutuotannossa ei ole merkittävää lisäpiristymistä näköpiirissä. Työllisten määrä lisääntyy 0,3 % ja työttömyysasteen arvioidaan laskevan 8,8 prosenttiin. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy 1,1 prosenttiin mutta jää edelleen tavanomaista hitaammaksi.

Kokonaiskuva vuosista 2016—2018 on talouskasvun kannalta erittäin vaisu. Syynä alhaiseen kasvuun on se, että viennin kehitys jää koko tarkastelukauden ajan heikoksi. Viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu.

Kansantalouden kehitys

	2014*	2015*	2016**	2017**
BKT:n arvo, mrd. euroa	203	205	206	212
BKT, määrän muutos, %	-0,7	0,2	1,1	0,9
Työttömyysaste, %	8,7	9,4	9,0	8,8
Työllisyysaste, %	68,3	68,1	68,5	68,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	1,0	-0,2	0,4	1,1
Pitkä korko, 10 v, %	1,4	0,7	0,3	0,4

Kuvio 2. BKT ja työttömyysaste 1990—2018



Lähde: Tilastokeskus, VM

2.2. Julkisen talouden näkymät

Suomen julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Julkiseen talouteen on eri hallitusten toimesta kohdentunut mittavia sopeutustoimia, mutta niistä huolimatta alijäämä ei ole supistunut merkittävästi. Talouden hidaskasvu ei tuota tarpeeksi verotuloja rahoittamaan julkisia menoja. Lisäksi julkisia menoja kasvattaa myös väestön ikääntyminen. Näistä johtuen julkinen sektori on velkaantunut nopealla tahdilla jo usean vuoden ajan, ja velkaantuminen jatkuu lähivuosina. Jotta julkinen talous selviäisi ikääntymisen aiheuttamista menopaineista tulevana vuosikymmeninä ilman lisätoimia, tulisi julkisyhteisöjen rahoitusjäämän olla n. 2 % ylijäämäinen suhteessa BKT:hen ensi vuosikymmenen alussa. Tämän hetken ennusteen mukaan ylijäämän sijasta se on alijäämäinen 1,2 % BKT:sta.

Veroaste eli verojen ja veroluonteisten maksujen suhde BKT:hen alenee lähivuosina. Kilpailukyky sopimus laskee veroastetta merkittävästi, sillä työnantajien sairausvakuutusmaksua alennetaan ja palkansaajien ansiotulo- ja tuloverotusta kevennetään v. 2017. Menoaste, eli menojen suhde BKT:hen, alenee myös ennusteperiodilla, sillä kilpailukyky sopimus pienentää julkisen sektorin toimintamenoja. Lisäksi työttömyyteen liittyvien menojen supistuminen sekä sopeutustoimet laskevat menoastetta.

Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan

% BKT:sta	2014*	2015*	2016**	2017**
Verot ja sosiaaliturvamaksut	43,9	44,1	44,3	43,3
Julkisyhteisöjen menot	58,1	57,7	57,4	56,6
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-3,2	-2,8	-2,4	-2,6
— Valtionhallinto	-3,7	-3,0	-2,8	-2,8
— Paikallishallinto	-0,8	-0,6	-0,5	-0,4
— Työeläkelaitokset	1,7	1,3	1,1	0,8
— Muut sosiaaliturvarahastot	-0,3	-0,4	-0,1	-0,1
Perusjäämä	-2,9	-2,5	-2,1	-2,4
Rakenteellinen jäämä	-1,6	-1,2	-1,2	-1,6



% BKT:sta	2014*	2015*	2016**	2017**
Julkisyhteisöjen bruttovelka	59,3	62,6	64,3	65,8
Valtionvelka	46,3	47,7	49,7	51,2

Keskeiset muutokset suhteessa kevään julkisen talouden suunnitelmaan

Julkisen talouden rahoitusasemaan vaikuttavat muutokset suhteessa kevään 2016 julkisen talouden suunnitelmaan

Kansantalouden tilinpidon mukaan, % BKT:sta	2016	2017
Julkisen talouden rahoitusasema, kevät 2016	-2,5	-2,1
Valtio:		
Muuttuneen tilastolähtökohdan vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	0,0
Muuttuneen makroennusteen vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	0,0
Päätösperäisten toimenpiteiden vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	-0,4
Muiden tekijöiden vaikutus	0,1	0,3
Paikallishallinto:		
Muuttuneen tilastolähtökohdan vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	0,0
Muuttuneen makroennusteen vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	0,0
Päätösperäisten toimenpiteiden vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	0,0
Muiden tekijöiden vaikutus	0,1	0,2
Työeläkerahastot:		
Muuttuneen tilastolähtökohdan vaikutus tulo- ja menoarvioon	-0,1	-0,1
Muuttuneen makroennusteen vaikutus tulo- ja menoarvioon	-0,2	-0,5
Päätösperäisten toimenpiteiden vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	-0,1
Muiden tekijöiden vaikutus	0,1	0,3
Muut sosiaaliturvarahastot:		
Muuttuneen tilastolähtökohdan vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	0,0
Muuttuneen makroennusteen vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,1	0,1
Päätösperäisten toimenpiteiden vaikutus tulo- ja menoarvioon	0,0	-0,2
Muiden tekijöiden vaikutus	0,0	0,0
Julkisen talouden rahoitusasema, syksy 2016	-2,4	-2,6